

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

VISUOMENĖS NUOMONĖS TYRIMAS DĖL DAUGIABUČIŲ NAMŲ ATNAUJINIMO (MODERNIZAVIMO) PROGRAMOS

Vykdytojas:
spinter tyrimai

2021 m. spalio mėn.

Vilnius

TURINYS

I. TYRIMO METODIKA.....	3
II. TYRIMO REZULTATAI.....	7
2.1 Gyvenamojo būsto būklė.....	7
2.2 Informuotumas apie daugiabučių namų atnaujinimo Programą.....	10
2.3 Valdžios įsitraukimas į renovaciją.....	16
2.4 Pandemijos poveikis nuostatomis apie renovaciją.....	20
2.5 Ketinimas dalyvauti Programoje.....	24
III. APIBENDRINIMAI.....	33

I. TYRIMO METODIKA

Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „Spinter tyrimai“ 2021 metų rugsėjo 25 – spalio 18 dienomis atliko kiekybinį sociologinį visuomenės nuomonės tyrimą.

1.1. Tyrimo tikslai

Nustatyti Lietuvos gyventojų informuotumą apie daugiabučių namų atnaujinimo programą ir ketinimą joje dalyvauti.

1.2. Tyrimo tikslinė grupė

Pagrindinė grupė: 18–75 m. amžiaus nuolatiniai Lietuvos gyventojai. Taip pat išskiriama tikslinė grupė: renovuotinių daugiabučių namų gyventojai, būstų savininkai – visi 1993 m. ir senesnės statybos metų daugiabučių namų gyventojai.

1.3. Tyrimo imtis

Tyrimo metu iš viso apklausta 1013 respondentų:

	Iš viso	Renovuotinių daugiabučių namų gyventojai	Kiti
Pagrindinė grupė: 18–75 m. amžiaus nuolatiniai Lietuvos gyventojai	1013	416	597

1.4. Tyrimo atranka

Bendros populiacijos tyrime taikomi lyties, amžiaus ir gyvenamosios vietos kriterijai; tikslinei grupei identifikuoti taikomas papildomas gyvenimo renovuotiname name tikslinis filtras.

1.5. Tyrimo metodas

Kombinuotas tyrimo metodas: 60 proc. CAPI (Computer Assisted Personal Interview) ir 40 proc. CAWI (Computer assisted web interview). CAPI apklausą atlieka profesionalus apklausėjas. Jis veda pokalbį su respondentu pagal parengtus ir patvirtintus klausimus, atsakymus fiksuodamas klausimyne. CAWI apklausoje respondentams siunčiama nuoroda į apklausą, kurią respondentas užpildo savarankiškai jam/jai patogiu metu. Nuoroda yra unikali, t.y: klausimyno negalima užpildyti kelis kartus.

Apklausa atlikta laikantis Europos visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų asociacijos (ESOMAR) kokybės standartų. Apklausėjų darbo kokybės kontrolė atlikta pakartotinai susisiekius su 10 proc. respondentų telefonu.

1.6. Duomenų analizė

Duomenų analizė buvo atliekama, naudojant SPSS/PC programinę įrangą. SPSS – pažangi ir profesionali programinė įranga, naudojama rinkti, peržiūrėti ir analizuoti statistinius duomenis. SPSS yra dažniausiai tyrėjų naudojama priemonė, analizuojant rinkos tyrimų duomenis.

1.7. Statistinė duomenų paklaida

Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose visada išlieka statistinės paklaidos tikimybė, į kurią būtina atsižvelgti interpretuojant duomenis. Pvz.: jeigu apklausus 1013 respondentų gavome, jog 40,6 proc. apklaustųjų sutinka, kad valdžia skiria pakankamai dėmesio

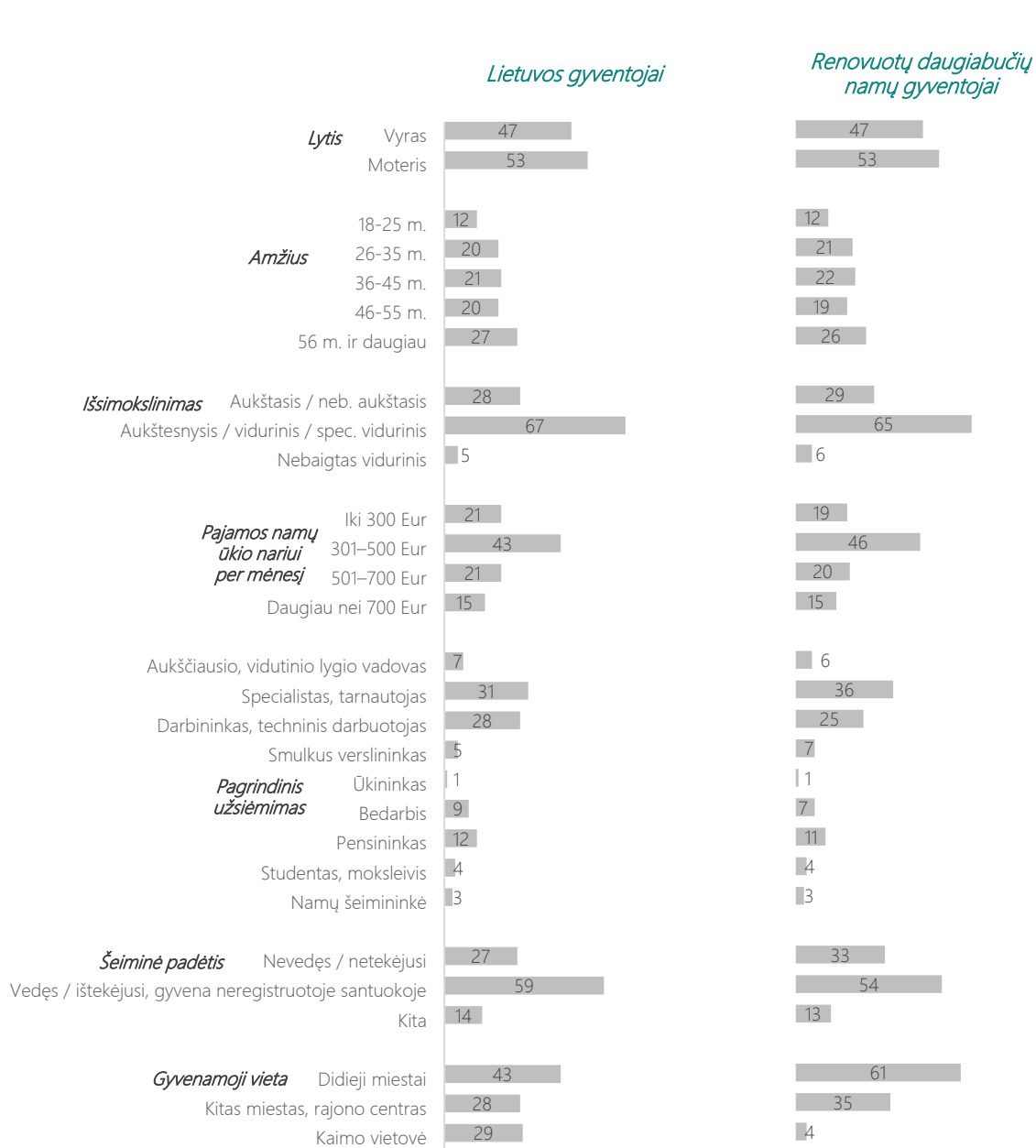
daugiabučių renovacijai, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 37,6 proc. ir 43,6 proc.

Įverčio tikslumas mažėja, mažėjant analizuojamų atsakymų skaičiui. Toliau pateikiama lentelė padedanti įvertinti statistinę paklaidą.

Statistinė duomenų paklaida:

	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.
PASISKIRSTYMAS	5	10	15	20	25	30	40	50
N	95	90	85	80	75	70	60	50
100	4.4	6.0	7.1	8.0	8.7	9.2	9.8	10
200	3.1	4.2	5.0	5.7	6.1	6.5	6.9	7.1
300	2.5	3.5	4.1	4.6	5.0	5.3	5.7	5.8
400	2.2	3.0	3.6	4.1	4.3	4.6	4.9	5.0
500	1.9	2.7	3.2	3.6	3.9	4.1	4.4	4.5
600	1.7	2.4	2.9	3.2	3.5	3.7	3.9	4.0
800	1.5	2.1	2.5	2.8	3.0	3.2	3.4	3.5
1000	1.4	1.9	2.3	2.5	2.7	2.9	3.1	3.1
1500	1.1	1.5	1.8	2.1	2.2	2.4	2.5	2.6

1.8. Respondentų socialinės-demografinės charakteristikos (%)

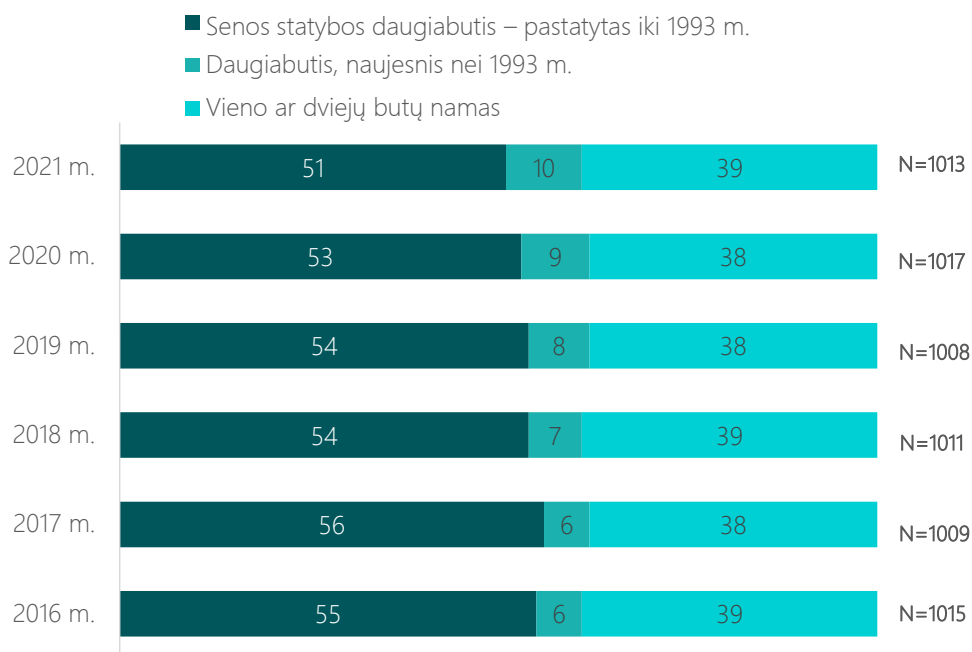
II. TYRIMO REZULTATAI

2.1 Gyvenamojo būsto būklė

GYVENAMOJO BŪSTO TIPAS

Pusė (51 proc.) tyrime dalyvavusių Lietuvos gyventojų nurodė gyvenantys senos statybos daugiabučiuose – pastatytuose iki 1993 m. 10 proc. gyvena naujesniuose nei 1993 m. statybos daugiabučiuose. 39 proc. gyvena vieno ar dviejų butų namuose. (Pav. 2.1.1)

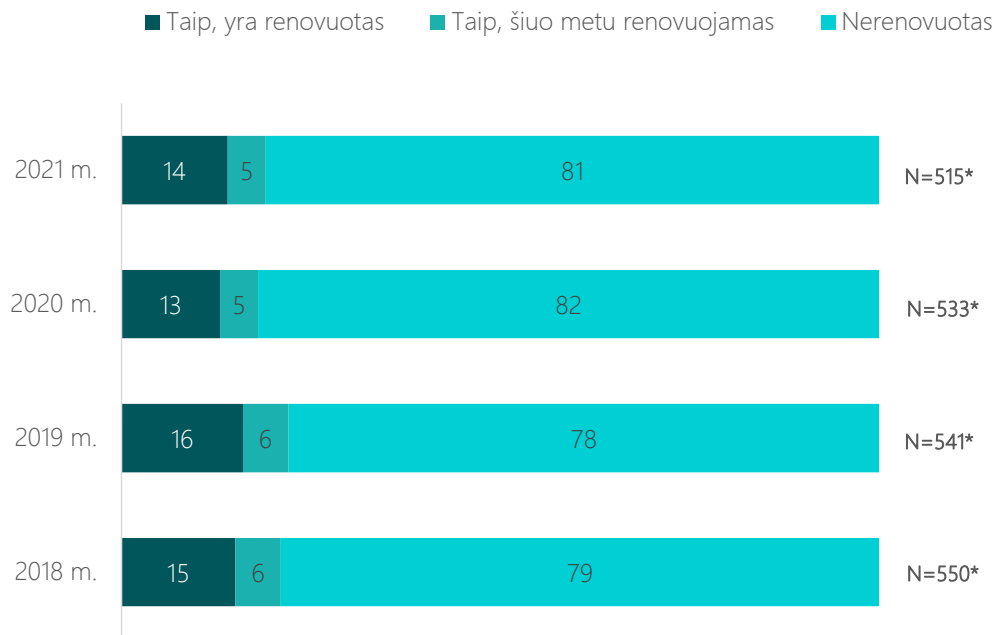
Daugiabučiuose, naujesniuose nei 1993 m., dažniau gyvena aukštojo išsimokslinimo, didesnių nei 501 EUR pajamų apklaustieji, didžiųjų miestų gyventojai.

2.1.1 pav. Kokio tipo būste gyvenate? (proc.)

GYVENAMOJO BŪSTO RENOVACIJOS BŪKLĖ

14 proc. senos statybos daugiabučių gyventojų teigimu, jų daugiabutis yra renovuotas. 5 proc. teigia, kad jų daugiabutis šiuo metu yra renovuojamas. 81 proc. nurodė, kad jų daugiabutis nėra renovuotas. (Pav. 2.1.2)

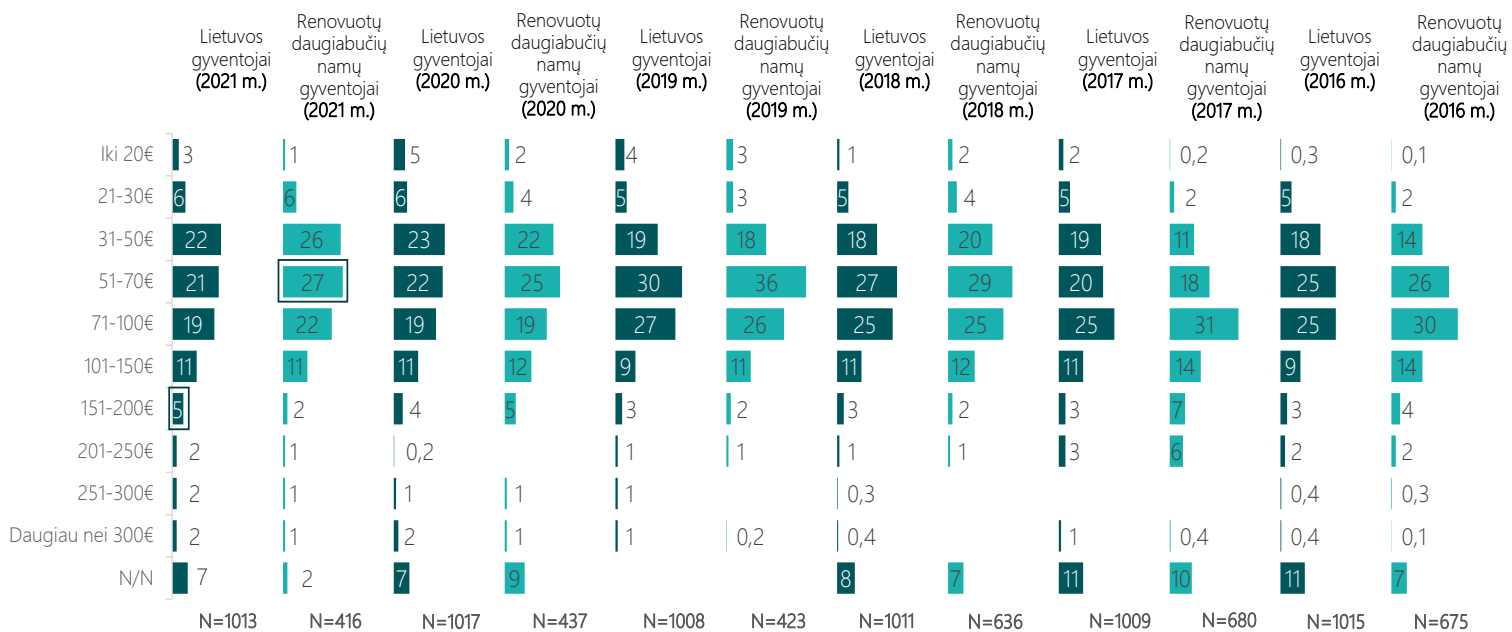

2.1.2 pav. Ar Jūsų daugiabutis renovuotas? (proc.; *atsakinėja senos statybos daugiabučių namų gyventojai*)

ŠILDYMO KAINA ŠILDYMO SEZONO METU

Vyraujanti išlaidų už šildymą (šildymo sezono metu) suma namų ūkiui svyruoja nuo 31 Eur iki 100 Eur (62 proc.): 22 proc. sumoka 31-50 Eur, 21 proc. – 51-70 Eur, 19 proc. – 71-100 Eur. Mažiau (iki 30 Eur) už šildymą sumoka 9 proc. respondentų. Didesnes sumas nei 100 Eur įvardijo 22 proc. tyrimo dalyvių. (Pav. 2.1.3)

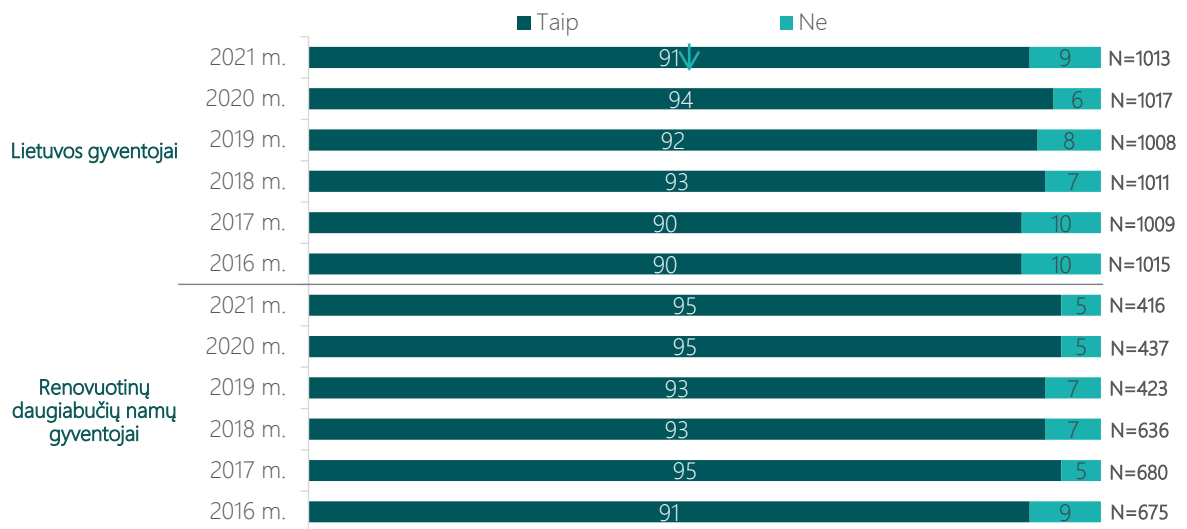

2.1.3 pav. Kokią sumą per mėnesį Jūs / Jūsų namų ūkis vidutiniškai sumoka už būsto, kuriame gyvenate, šildymą (šildymo sezono metu)? (proc.)

2.2 Informuotumas apie daugiabučių namų atnaujinimo Programą

PROGRAMOS ŽINOMUMAS

Absoliuti dauguma (91 proc.) Lietuvos gyventojų yra girdėję apie daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) – dar vadinamą Renovacijos – Programą. 9 proc. girdėti neteko. (Pav. 2.2.1)

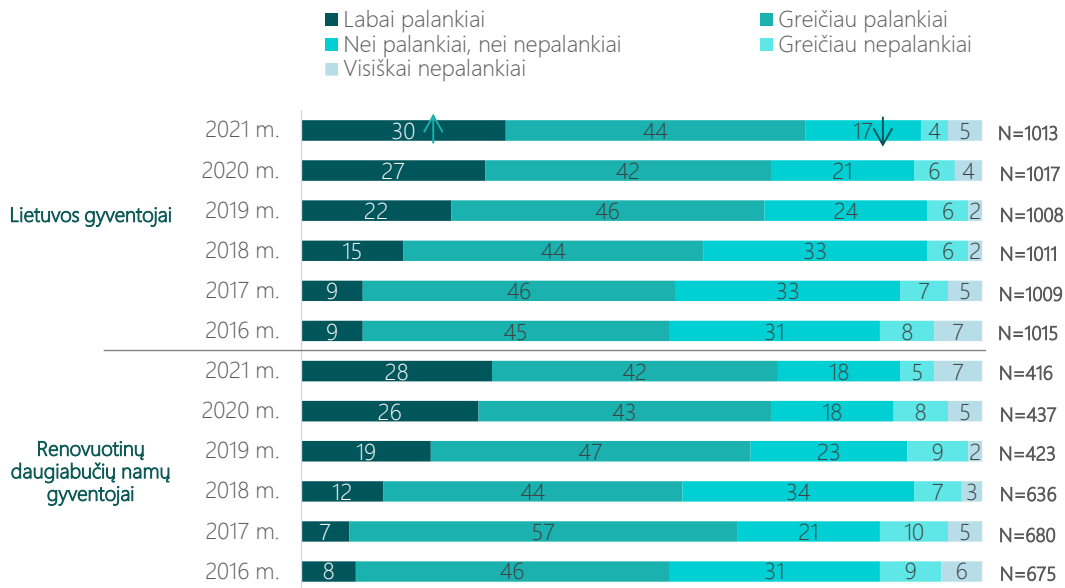

2.2.1 pav. Ar Jums teko girdėti apie daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) - dar vadinamą RENOVACIJOS – Programą? (proc.)

PROGRAMOS VERTINIMAS

Palankiai daugiabučių namų atnaujinimo Programą vertina dauguma (74 proc.) Lietuvos gyventojų: 30 proc. vertina labai palankiai, 44 proc. – greičiau palankiai. 17 proc. – vertina nei palankiai, nei nepalankiai, 4 proc. – greičiau nepalankiai, 5 proc. – visiškai nepalankiai. (Pav. 2.2.2)

Greičiau palankiai daugiabučių namų atnaujinimo programą dažniau vertina aukštojo išsimokslinimo apklaustieji. Visiškai nepalankiai – žemiausių (iki 300 EUR) pajamų respondentai.

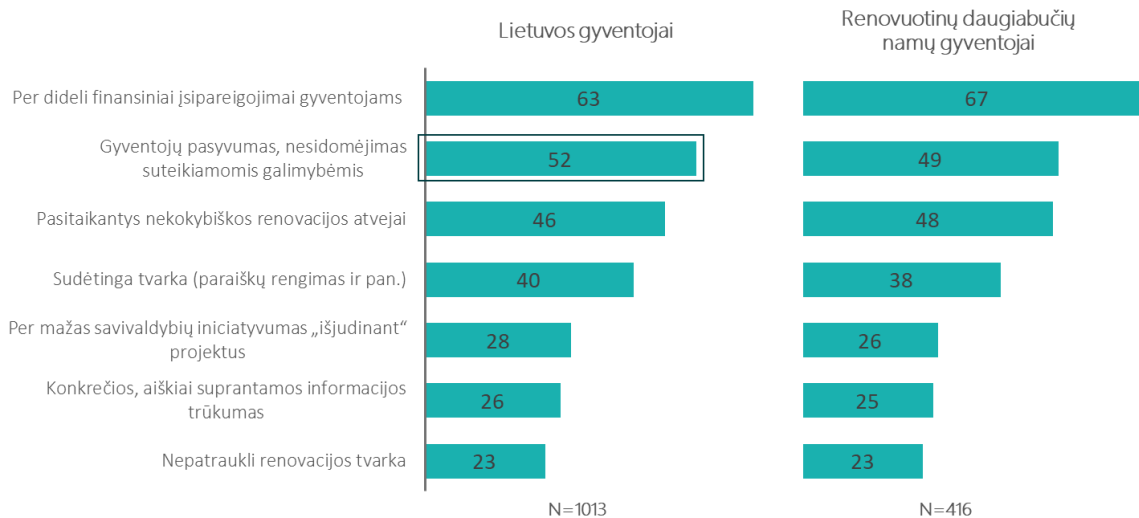

2.2.2 pav. Kaip Jūs apskritai vertinate daugiabučių namų atnaujinimo Programą? (proc.)

RENOVACIJOS PROCESO SUTRIKIMŲ PRIEŽASTYS

Kaip pagrindines priežastis, kodėl daugiabučių namų atnaujinimo programa vyksta ne taip sparčiai, kaip planuota, apklaustieji dažniau įvardina per didelius finansinius įsipareigojimus gyventojams (63 proc.) ir gyventojų pasyvumą, nesidomėjimą suteikiamomis galimybėmis (52 proc.). Kaip kitos priežastys įvardinami pasitaikantys nekokybiški renovacijos atvejai (46 proc.), sudėtinga tvarka (40 proc.), per mažas savivaldybių iniciatyvumas „išjudinant“ projektus (28 proc.), konkrečios, aiškiai suprantamos informacijos trūkumas (26 proc.) ir nepatraukli renovacijos tvarka (23 proc.) (Pav. 2.2.3)

Per didelius finansinius įsipareigojimus gyventojams dažniau įvardino moterys, aukštojo išsimokslinimo respondentai. Gyventojų pasyvumą, nesidomėjimą suteikiamomis galimybėmis – vyrai, vidurinio išsimokslinimo apklaustieji. Pasitaikančius nekokybiškos renovacijos atvejus – aukštojo išsimokslinimo respondentai, rajono centrų gyventojai.

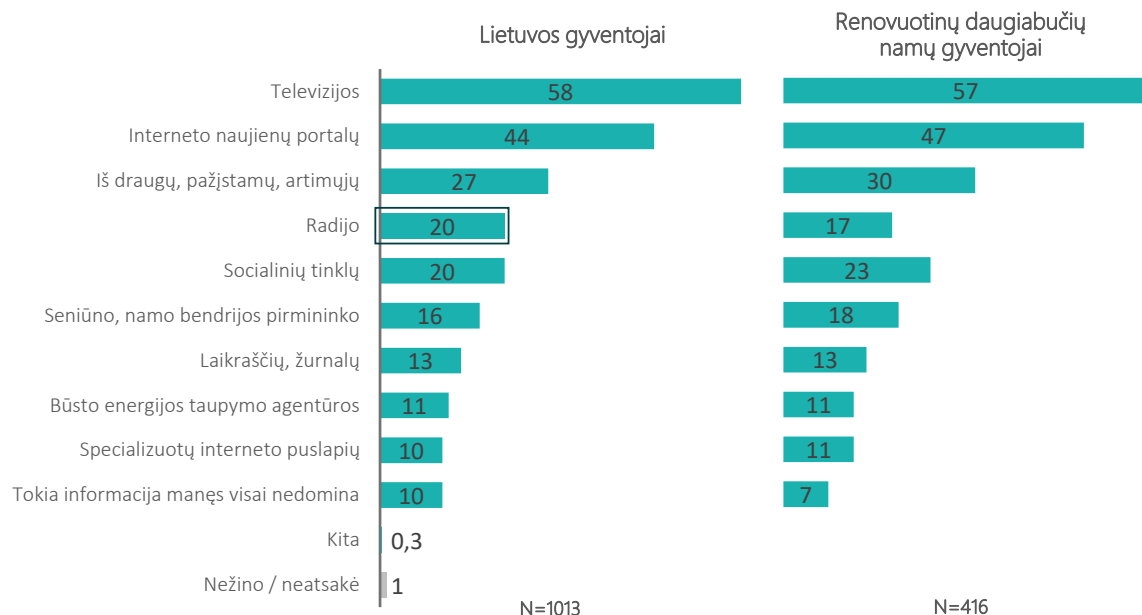

2.2.3 pav. Daugiabučių namų atnaujinimo programa (renovacija) vyksta ne taip sparčiai kaip planuota. Jūsų nuomone, kokios yra pagrindinės to priežastys? (proc.)

INFORMACIJOS APIE RENOVACIJĄ ŠALTINIAI

Pagrindiniai gyventojų įvardinami informacijos apie renovaciją šaltiniai – televizija (58 proc.) ir interneto naujienų portalai (44 proc.). Kiti minimi šaltiniai – draugai, pažįstami, artimieji (27 proc.), radijas (20 proc.), socialiniai tinklai (20 proc.), seniūnas, namo bendrijos pirmininkas (16 proc.), laikraščiai, žurnalai (13 proc.), būsto energijos taupymo agentūros (11 proc.), specializuoti interneto puslapiai (10 proc.). 10 proc. apklaustųjų teigė, kad tokia informacija jų apskritai nedomina (2.2.4 pav.).

Apie renovaciją iš televizijos dažniau sužino vyrai ir vyresni nei 36 metų apklaustieji. Iš interneto naujienų portalų – vyresni nei 36 metų, auštojo išsimokslinimo, didesnių (daugiau nei 500 EUR) pajamų apklaustieji, didmiesčių gyventojai. Iš draugų, pažįstamų, artimųjų – aukštojo išsimokslinimo respondentai. Iš radijo – vyrai.

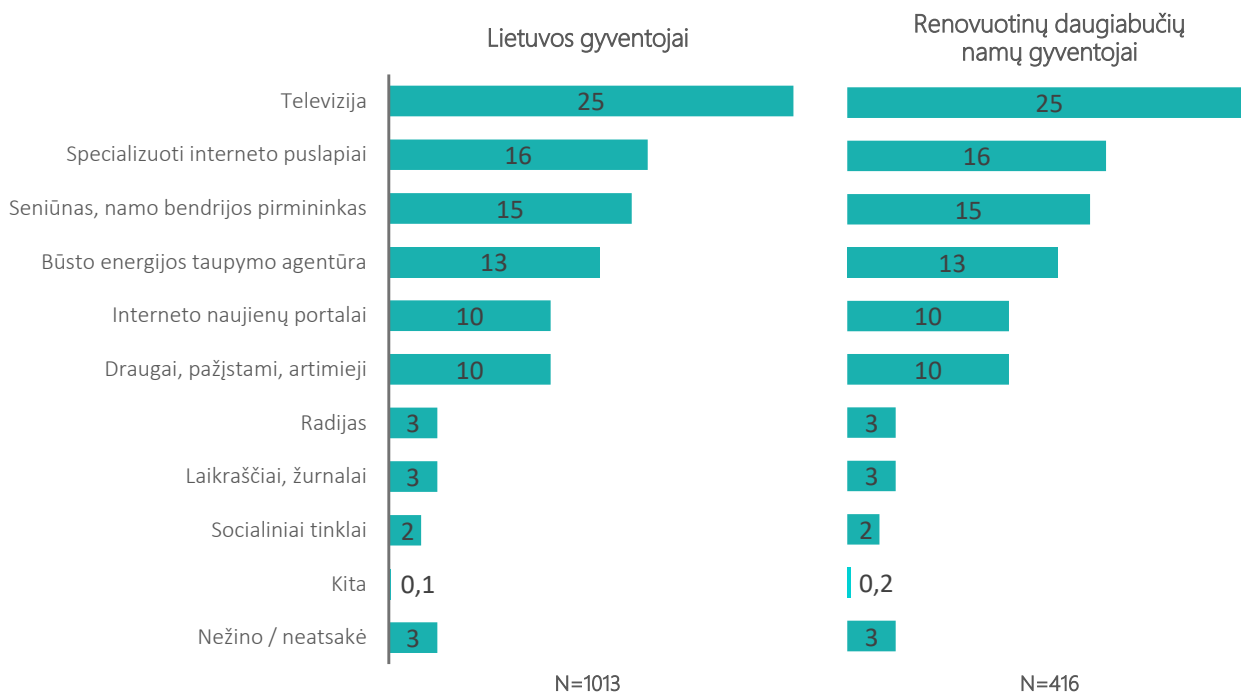

2.2.4 pav. Iš kur dažniausiai sužinote apie renovaciją? (proc.) (galimi keli atsakymo variantai, suma viršija 100%)

PATIKIMIAUSI INFORMACIJOS APIE RENOVACIJĄ ŠALTINIAI

Tiek pagrindinis, tiek ir patikimiausias informacijos šaltinis respondentams yra televizija (25 proc.). Kaip kitus patikimiausius informacijos šaltinius apklaustieji įvardina specializuotus interneto puslapius (16 proc.), seniūną, namo bendrijos pirmininką (15 proc.), būsto energijos taupymo agentūrą (13 proc.), interneto naujienų portalus (10 proc.), draugus, pažįstamus, artimuosius (10 proc.), radiją (3 proc.), laikraščius, žurnalus (3 proc.). Rečiausiai kaip patikimiausias šaltinis įvardinami socialiniai tinklai (2 proc.) (2.2.5 pav.).

Televiziją, kaip patikimiausią informacijos šaltinį, dažniau minėjo vyrai. Specializuotus interneto puslapius – moterys. Seniūną, namo bendrijos pirmininką – moterys, žemesnio išsimokslinimo, mažiausių (iki 300 EUR) pajamų respondentai.

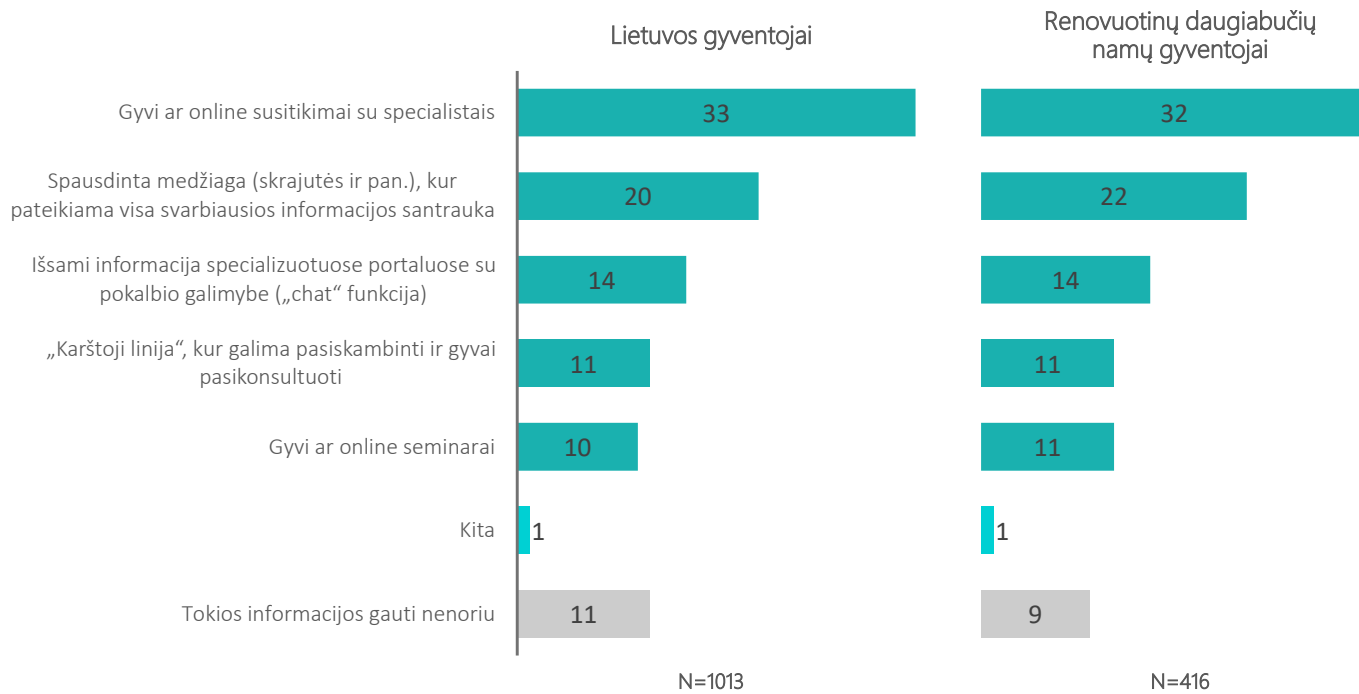

2.2.5 pav. O kurį iš šių kanalų laikytumėte kaip patikimiausią informacijos šaltinį? (proc.)

PRIIMTINIAUSI INFORMACIJOS APIE RENOVACIJĄ GAVIMO BŪDAI

Priimtinausias būdas gauti išsamią detalią informaciją ir atsakymus į kylančius klausimus, prieš priimant sprendimą dėl renovacijos, gyventojams atrodo gyvi ar online susitikimai su specialistais (33 proc.). Kiti minėti variantai – spausdinta medžiaga (skrajutės ir pan.), kur pateikiama visa svarbiausios informacijos santrauka (20 proc.), išsami informacija specializuotuose portaluose su pokalbio galimybe („chat“ funkcija) (14 proc.), „karštoji linija“, kur galima pasiskambinti ir gyvai pasikonsultuoti (11 proc.). Rečiausiai minėti gyvi ar online seminarai (10 proc.). 11 proc. apklaustųjų teigė, kad tokios informacijos apskritai nenorėtų gauti (11 proc.) (2.2.6 pav.).

Gyvus online susitikimus su specialistais dažniau minėjo aukštojo išsimokslinimo apklaustieji.

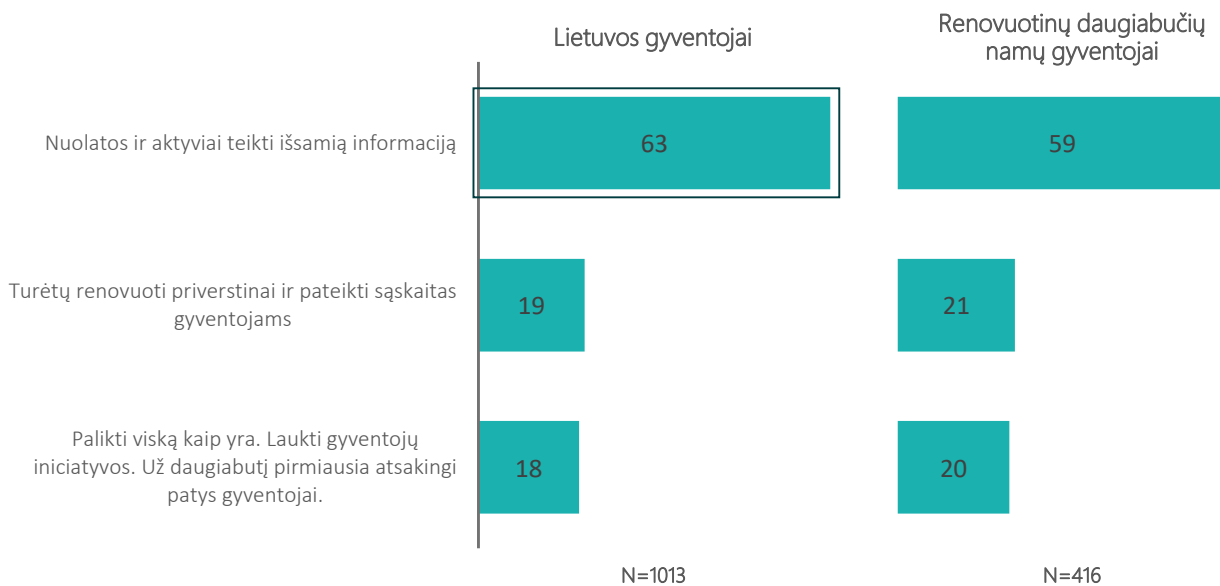
2.2.6 pav. Koku būdu Jums būtų priimtinausia gauti išsamią detalią informaciją ir atsakymus į Jums kylančius klausimus prieš priimant sprendimą dėl renovacijos? (proc.)

2.3 Valdžios įsitraukimas į renovaciją

VALDŽIOS ĮSITRAUKIMAS Į RENOVACIJOS PROCESĄ

Apklaustieji dažniausiai mano, kad valdžia, matydama neefektyvius daugiabučius ir nesulaukdama jų gyventojų pritarimo renovacijai, turėtų nuolatos ir aktyviai teikti išsamią informaciją (63 proc.). 19 proc. mano, kad turėtų renovuoti priverstinai ir pateikti sąskaitas gyventojams. 18 proc. teigiančių, kad valdžia turėtų palikti viską kaip yra ir laukti gyventojų iniciatyvos, nes už daugiabutį atsakingi yra tik patys gyventojai (2.3.1 pav.).

Tai, kad valdžia turėtų nuolat ir aktyviai teikti išsamią informaciją, dažniau minėjo moterys. Kad turėtų renovuoti priverstinai – vyrai.

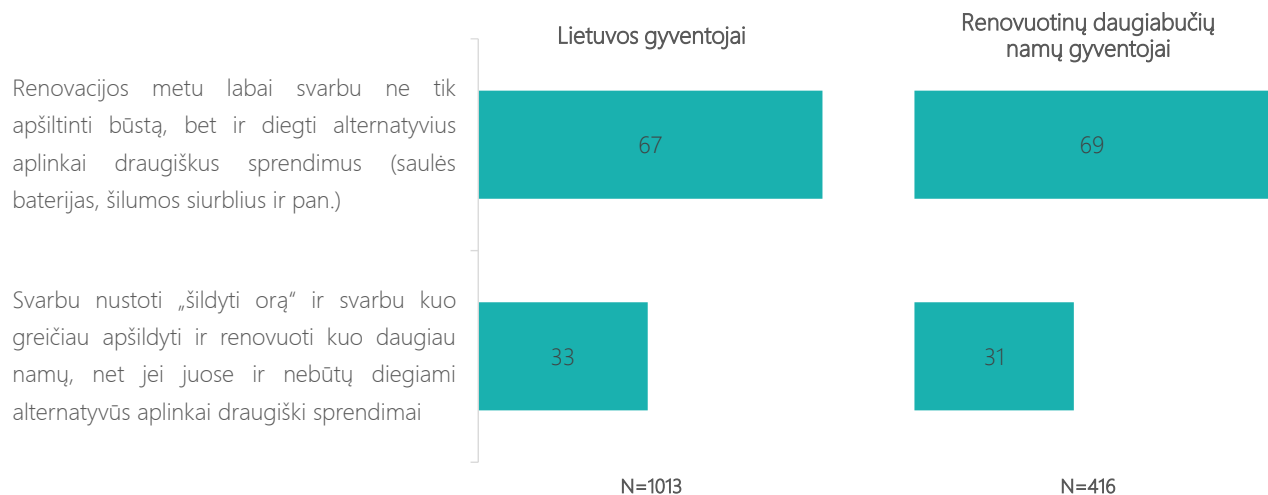

2.3.1 pav. Jūsų nuomone, kaip turėtų elgtis valdžia, matydama neefektyvius daugiabučius ir nesulaukdama jų gyventojų pritarimo renovacijai? (proc.)

RENOVACIJOS KRYPTIS

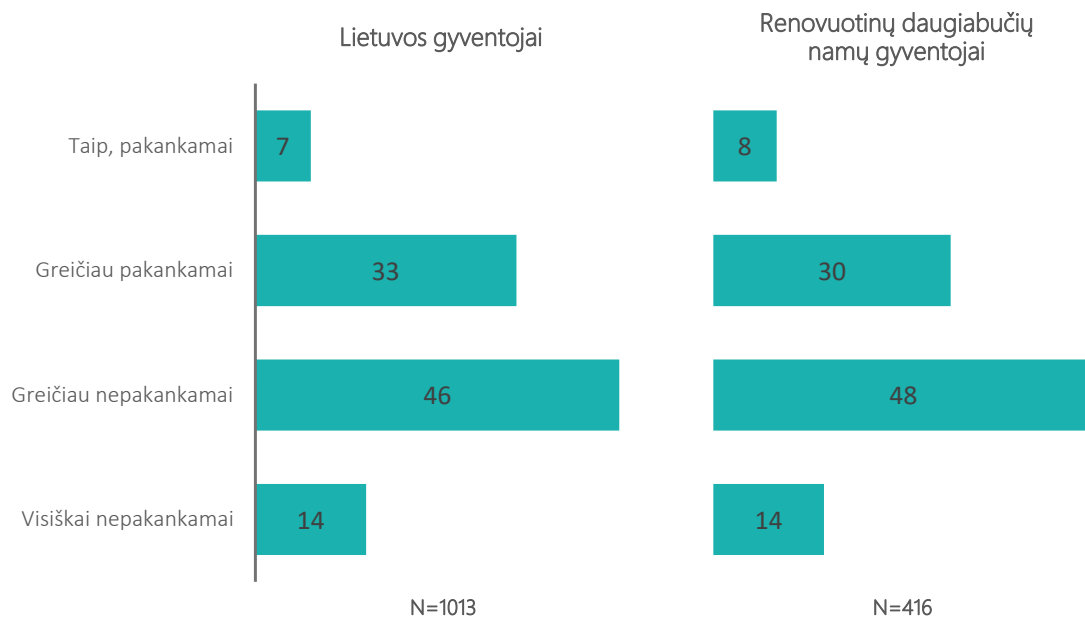
Respondentai dažniau linkę pritarti tam, kad renovacijos metu labai svarbu ne tik apšiltinti būstą, bet ir diegti alternatyvius aplinkai draugiškus sprendimus (saulės baterijas, šilumos siurblius ir pan.) (67 proc.). 33 proc. mano, kad svarbu nustoti „šildyti orą“ ir svarbu kuo greičiau apšildyti ir renovuoti kuo daugiau namų, net jei juose ir nebūtų diegiami alternatyvūs, aplinkai draugiški sprendimai (2.3.2 pav.).

2.3.2 pav. Kuriam iš žemiau pateiktų teiginių apie renovacijos kryptį Jūs būtumėte linkę pritarti? (proc.)

VALDŽIOS SKIRIAMAS DĖMESYS DAUGIABUČIŲ RENOVACIJAI

40 proc. respondentų linkę manyti, kad valdžia skiria pakankamai dėmesio daugiabučių renovacijai (7 proc. mano, kad pakankamai, 33 proc. – greičiau pakankamai). 60 proc. apklaustųjų mano, kad valdžios skiriamas dėmesys nepakankamas (46 proc. mano, kad greičiau nepakankamas, 14 proc. – visiškai nepakankamas) (2.3.3 pav.).

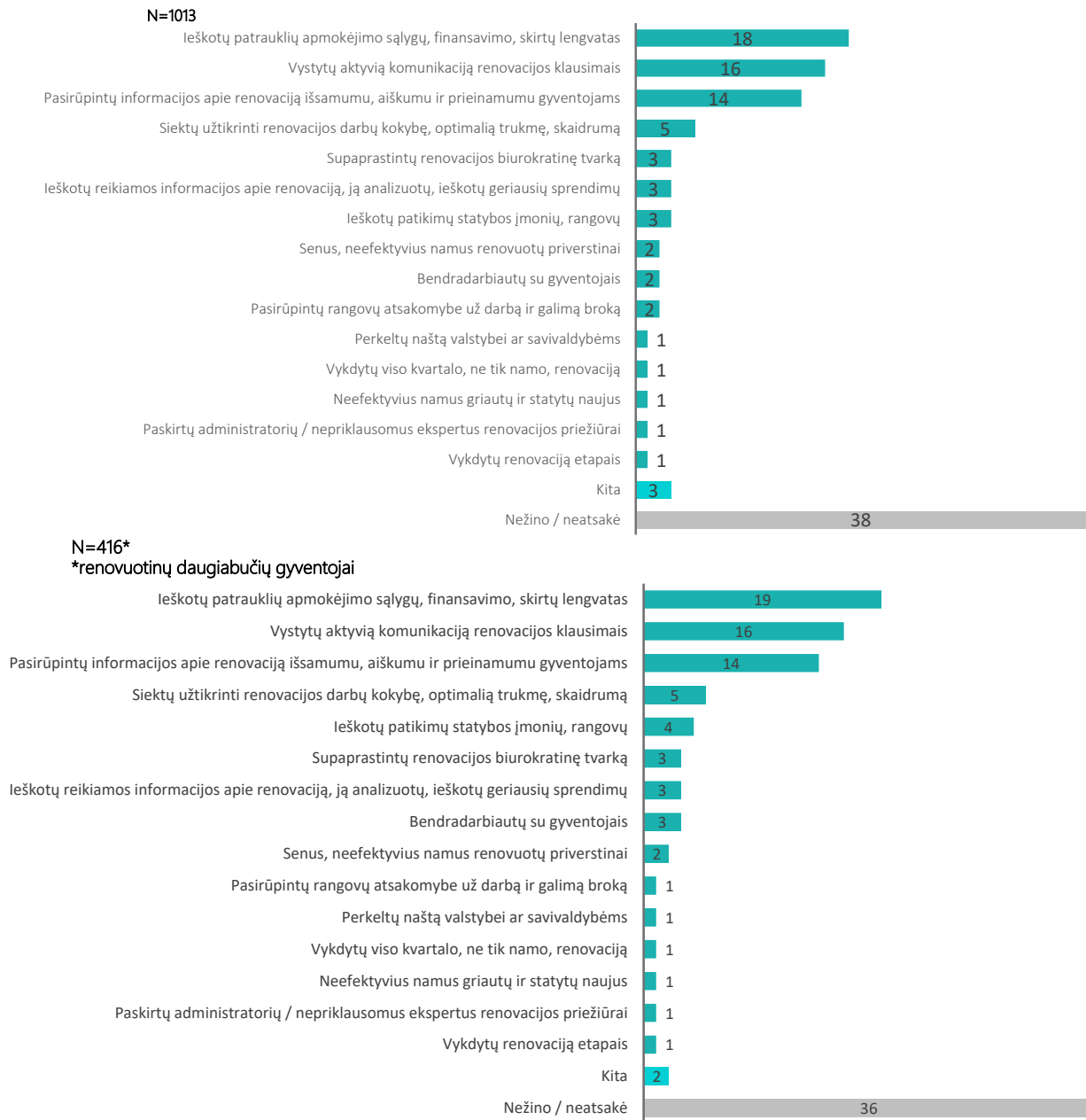

2.3.3 pav. Jūsų nuomone, ar apskritai valdžia skiria pakankamai dėmesio daugiabučių renovacijai? (proc.)

GALIMI RENOVACIJOS SPARTINIMO BŪDAI

Apklaustieji, įsivaizduodami situaciją, jog juos paskirtų vyriausioju pareigūnu, atsakingu už daugiabučių namų renovaciją ir norėdami, kad renovacija vyktų greičiau, pirmiausia ieškotų patrauklių apmokėjimo sąlygų, finansavimo, skirtų lengvatas (18 proc.), vystytų aktyvią komunikaciją renovacijos klausimais (16 proc.) arba pasirūpintų informacijos apie renovaciją išsamumu ir prieinamu gyventojams (14 proc.). Kiti minimi atsakymai - siektų užtikrinti renovacijos darbų kokybę, optimalią trukmę, skaidrumą (5 proc.), supaprastintų renovacijos biurokratinę tvarką, ieškotų reikiamos informacijos apie renovaciją, ją analizuotų, ieškotų geriausių sprendimų, ieškotų patikimų statybos įmonių, rangovų (po 3 proc.), senus, neefektyvius namus renovuotų priverstinai, bendradarbiautų su gyventojais, pasirūpintų rangovų atsakomybe už darbą ir galimą broką (po 2 proc.). 38 proc. apklaustųjų į šį klausimą neatsakė (2.4.3 pav.).

Moterys dažniau teigė, kad vystytų aktyvią komunikaciją renovacijos klausimais.

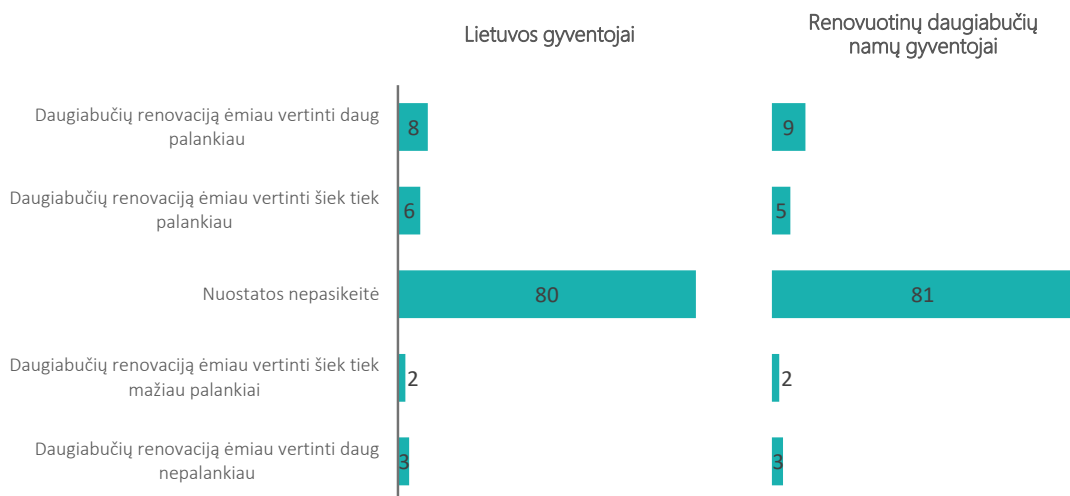
2.4.3 pav. Įsivaizduokite Jus paskirtų vyriausiu pareigūnu, atsakingu už daugiabučių namų renovaciją ir suteiktų plačius įgaliojimus veikti. Ką Jūs pirmiausia darytumėte, norėdami, kad renovacija vyktų greičiau nei iki šiol? (proc.) (galimi keli atsakymo variantai, suma viršija 100%)

2.4 Pandemijos poveikis nuostatomis apie renovaciją

NUOSTATŲ Į DAUGIABUČIŲ RENOVACIJĄ POKYČIAI PER COVID-19 PANDEMIJĄ

Covid pandemija gyventojų nuostatomis į renovaciją dažniausiai neturėjo jokios įtakos ir jos liko nepakitusios (80 proc.). Daugiabučių renovaciją palankiau vertinti ėmė 14 proc. apklaustųjų (8 proc. – daug palankiau, 6 proc. – šiek tiek palankiau), 5 proc. apklaustųjų daugiabučių renovaciją pradėjo vertinti mažiau palankiai (2 proc. – šiek tiek mažiau palankiai, 3 proc. – daug nepalankiau) (2.4.1 pav.).

Tai, kad nuostatos nepasikeitė, dažniau minėjo aukštojo išsimokslinimo, 501-700 EUR pajamų apklaustieji.

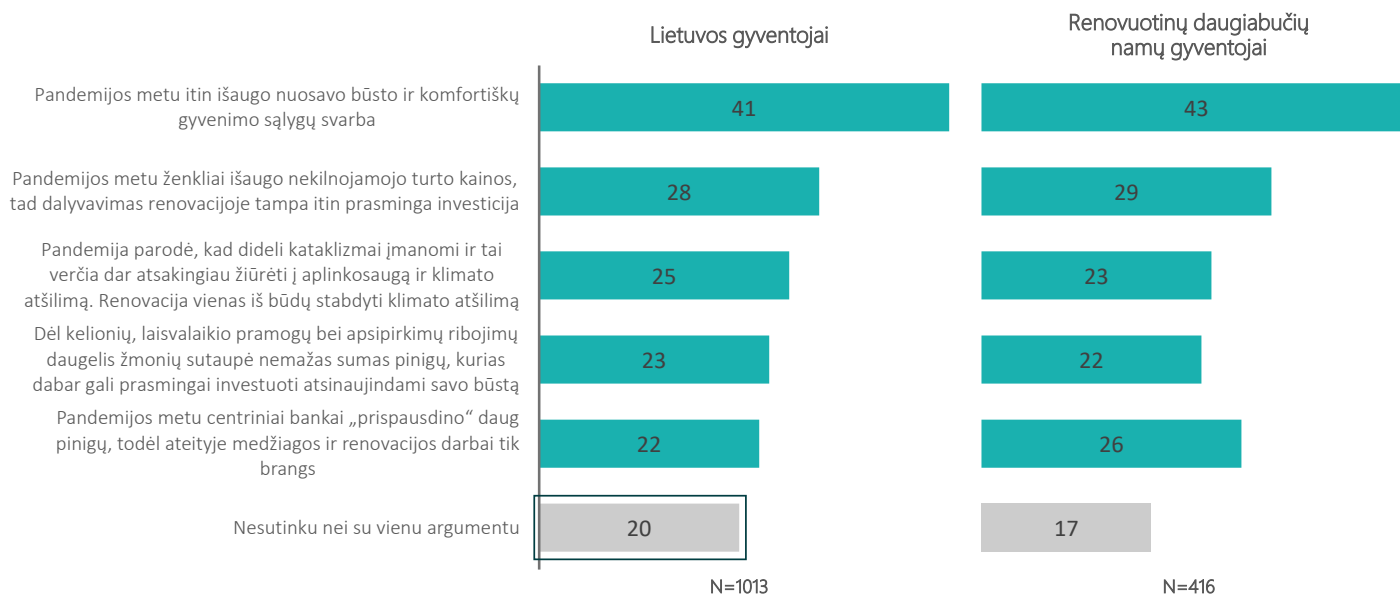

2.4.1 pav. Kaip Covid pandemijos metu pasikeitė Jūsų nuostatos į daugiabučių renovaciją? (proc.)

ARGUMENTAI UŽ DAUGIABUČIŲ RENOVACIJĄ PANDEMIJOS KONTEKSTE

Kaip svarbiausią argumentą už daugiabučių renovaciją, pandemijos kontekste, respondentai dažniausiai įvardina tai, kad pandemijos metu itin išaugo nuosavo būsto ir komfortiškų gyvenimo sąlygų svarba (41 proc.). Kaip kitą svarbų argumentą apklaustieji įvardina pandemijos metu ženkliai išaugusias nekilnojamojo turto kainas, todėl dalyvavimas renovacijoje tampa itin prasminga investicija (28 proc.). Kiti respondentų minėti argumentai – pandemija parodė, jog dideli kataklizmai įmanomi ir tai verčia dar atsakingiau žiūrėti į aplinkosaugą ir klimato atšilimą. Renovacija vienas iš būdų stabdyti klimato atšilimą (25 proc.), dėl kelionių, laisvalaikio pramogų bei apsipirkimų ribojimų daugelis žmonių sutaupė nemažas sumas pinigų, kurias dabar gali prasmingai investuoti atsinaujindami savo būstą (23 proc.), pandemijos metu centriniai bankai „prispausdino“ daug pinigų, todėl ateityje medžiagos ir renovacijos darbai tik brangs (22 proc.). 20 proc. apklaustųjų nesutiko su nei vienu pateiktu teiginiu (2.4.2 pav.).

Tai, kad pandemijos metu itin išaugo nuosavo būsto ir komfortiškų gyvenimo sąlygų svarba, dažniau teigė moterys, 18-45 metų apklaustieji. Pandemijos metu ženkliai išaugusias nekilnojamojo turto kainas dažniau minėjo moterys.

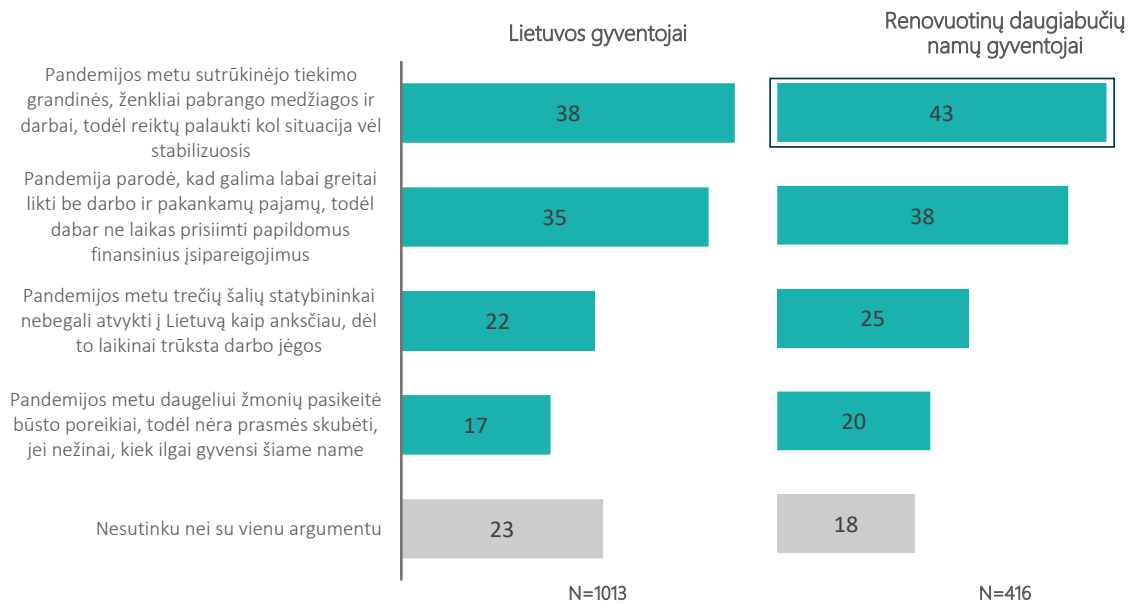

2.4.2 pav. Covid pandemijos metu išryškėjo įvairių naujų argumentų palankių ir mažiau palankių renovacijai. Kuriems iš žemiau pateiktų argumentų už renovacijos paspartinimą Jūs būtumėte linkę pritarti? (proc.)

ARGUMENTAI UŽ DAUGIABUČIŲ RENOVACIJOS PRISTABDYMĄ PANDEMIJOS KONTEKSTE

Kaip argumentus už daugiabučių renovacijos pristabdymą pandemijos kontekste, apklaustieji dažniausiai įvardina tai, kad pandemijos metu sutrūkinėjo tiekimo grandinės, ženkliai pabrango medžiagos ir darbai, todėl reiktų palaukti kol situacija vėl stabilizuosis (38 proc.) ir kad pandemija parodė, jog galima labai greitai likti be darbo ir pakankamų pajamų, todėl dabar ne laikas prisiimti papildomus finansinius įsipareigojimus (35 proc.). 22 proc. respondentų teigė, kad pandemijos metu trečių šalių statybininkai nebegali atvykti į Lietuvą kaip anksčiau, dėl to laikinai trūksta darbo jėgos, 17 proc., kad pandemijos metu daugeliui žmonių pasikeitė būsto poreikiai, todėl nėra prasmės skubėti, jei nežinai, kiek ilgai gyvensi šiame name. 23 proc. apklaustųjų nesutiko su nei vienu pateiktu teiginiu (2.4.3 pav.).

Didesnių nei 501 EUR pajamų, didžiųjų miestų bei rajono centrų gyventojai dažniau teigė, kad pandemijos metu sutrūkinėjo tiekimo grandinės, ženkliai pabrango medžiagos ir darbai, todėl reiktų palaukti, kol situacija vėl stabilizuosis. Tai, kad pandemija parodė, jog galima labai greitai likti be darbo ir pakankamų pajamų, todėl dabar ne laikas prisiimti papildomus finansinius įsipareigojimus, dažniau teigė moterys, mažiausių (iki 300 EUR) pajamų apklaustieji. Tai, kad pandemijos metu daugeliui žmonių pasikeitė būsto poreikiai, todėl nėra prasmės skubėti, dažniau teigė 26-36 metų apklaustieji.

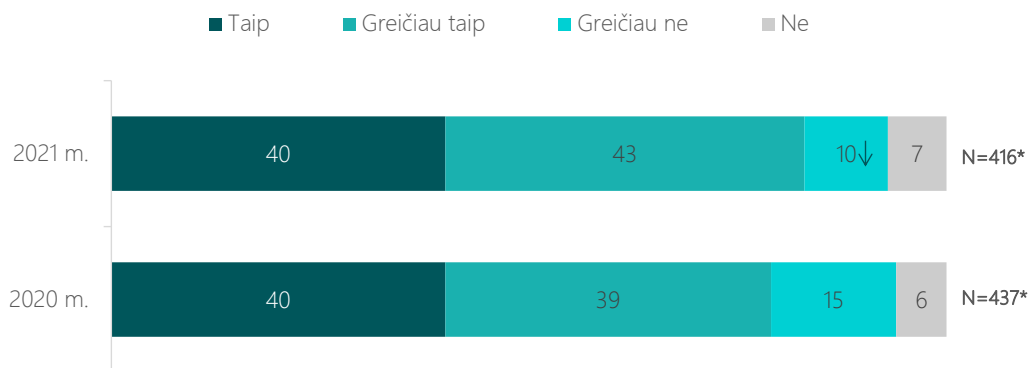

2.4.3 pav. Kuriems iš žemiau pateiktų argumentų už renovacijos pristabdymą Jūs būtumėte linkęs pritarti? (proc.) (Galimi keli atsakymo variantai, suma viršija 100%)

2.5 Ketinimas dalyvauti Programoje

NUOSTATA DĖL DAUGIABUČIŲ NAMŲ MODERNIZAVIMO

83 proc. renovuotinių daugiabučių namų gyventojų pritaria daugiabučių namų atnaujinimui (modernizavimui) ir esant tinkamoms aplinkybėms būtų linkę dalyvauti savo daugiabučio namo atnaujinimo procesuose, 17 proc. – nepitaria (Pav. 2.5.1).

2.5.1 pav. Ar pritariate daugiabučių namų atnaujinimui (modernizavimui) ir esant tinkamoms aplinkybėms dalyvautumėte savo daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) procesuose? (proc.; atsakinėja renovuotinių daugiabučių namų gyventojai)

NEAPSPRENDIMO AR ATSIKAKYMO ATNAUJINTI SAVO DAUGIABUTĮ PRIEŽASTYS

Renovuotinių daugiabučių namų gyventojai, kaip neapsisprendimo ar atsisakymo atnaujinti daugiabutį priežastis, dažniausiai įvardina tai, jog reikia prisiimti finansinius įsipareigojimus (58 proc.) arba trūksta aiškios ir suprantamos informacijos, kiek kas kainuotų, kas būtų padaryta ir pan. (45 proc.). Kitos neapsisprendimo / atsisakymo priežastys - darbų ir statybinių medžiagų kainos sparčiai kyla, gali tekti mokėti daugiau nei bus suskaičiuota prieš pradendant renovaciją (37 proc.), renovacijos metu padaroma

daug broko, atliekama nekokybiškai (34 proc.), kiek čia gyvensiu / planuoju gyventi, tenkina ir dabartinės sąlygos (27 proc.), manau, kad pagerinimai, kuriuos suteiks renovacija, neverti tų pinigų, kiek teks už tai sumokėti (26 proc.), baimina labai ilgas renovacijos procesas (19 proc.), nematau poreikio – viskas mūsų name yra gerai (18 proc.), dėl koronaviruso yra išaugęs neapibrėžtumas, geriau palaukti ramesnių laikų (15 proc.). Rečiausiai minėta priežastis yra ta, jog namas per senas, per prastas, neverta „kišti“ pinigus į renovaciją (12 proc.) (2.5.2 pav.).

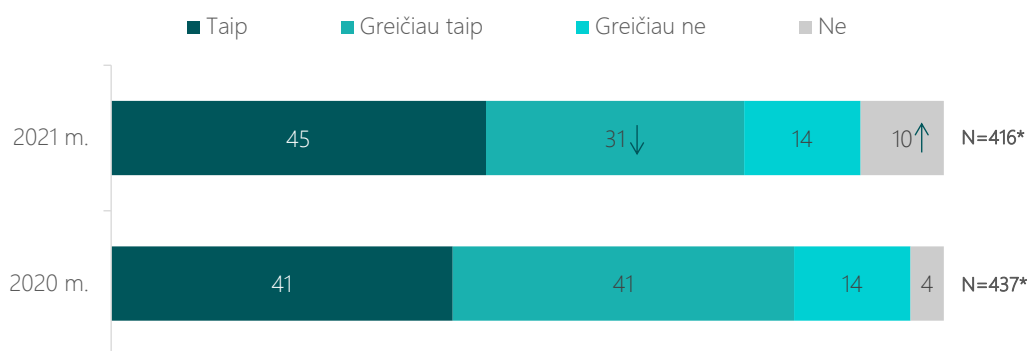
Tai, kad reikia prisiimti finansinius įsipareigojimus, dažniau minėjo vyrai. 301-500 EUR pajamų respondentai dažniau minėjo tai, kad darbų ir statybinių medžiagų kainos sparčiai kyla, gali tekti mokėti daugiau, nei bus suskaičiuota prieš pradėdant renovaciją.

2.5.2 pav. Kodėl nesate tvirtai apsisprendę ar nenorėtumėte atnaujinti savo daugiabučio? (proc.; atsakinėja renovuotinių daugiabučių namų gyventojai, neapsisprendę dėl savo daugiabučio atnaujinimo)

NUOSTATA DĖL RENOVACIJOS ESANT SAVIVALDYBĖS KVARTALŲ ENERGINIO EFETYVUMO DIDINIMO PROGRAMAI

Dauguma (76 proc.) renovuotinių daugiabučių namų gyventojų lengviau ryžtųsi renovacijai, jei žinotų, kad namas įtrauktas į savivaldybės kvartalų energinio efektyvumo didinimo programą, kurią įgyvendinant bus atnaujinami visi kvartalo daugiabučiai ir viešieji pastatai, mašinų stovėjimo aikštelės, gatvių apšvietimo tinklai, vaikų žaidimų aikštelės ir kt., 14 proc. – nebūtų lengviau pasiryžti (Pav. 2.5.3).

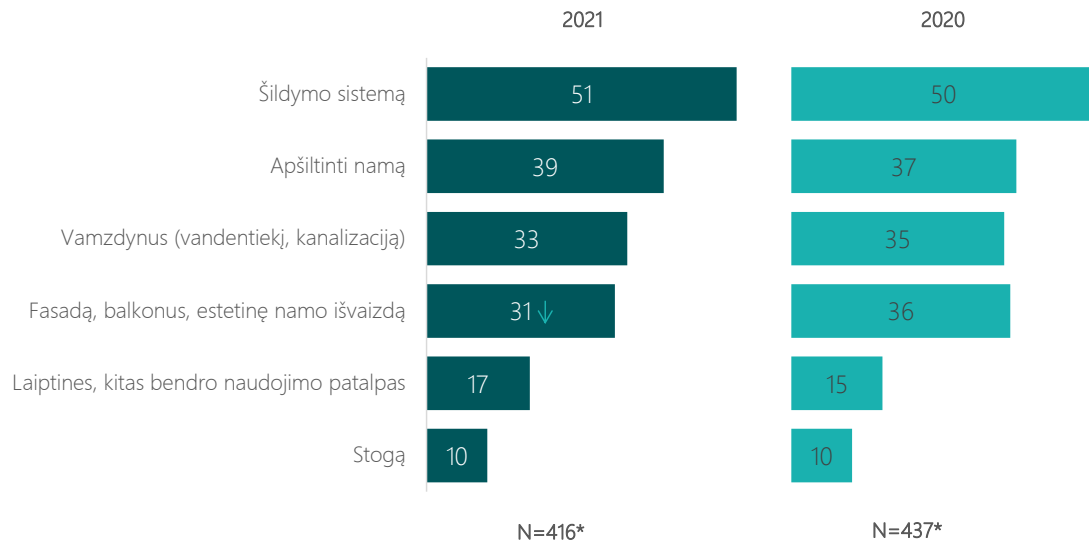

2.5.3 pav. Ar Jūs lengviau ryžtumėtės renovacijai, jei žinotumėte, kad namas įtrauktas į savivaldybės kvartalų energinio efektyvumo didinimo programą, kurią įgyvendinant bus atnaujinami visi kvartalo daugiabučiai ir viešieji pastatai, mašinų stovėjimo aikštelės, gatvių apšvietimo tinklai, vaikų žaidimų aikštelės ir kt.? (proc.; atsakinėja renovuotinių daugiabučių namų gyventojai)

DAUGIABUČIO NAMO ATNAUJINIMAS

Dažniausiai savo daugiabučiame name labiausiai būtų norima atnaujinti šildymo sistemą (51 proc.). Antroje vietoje – apšiltinti namą (39 proc.). Trečioje – atnaujinti vamzdinius (vandentiekį, kanalizaciją) (33 proc.). 31 proc. renovuotinių daugiabučių namų gyventojų norėtų atnaujinti fasadą, balkonus, estetinę namo išvaizdą. 17 proc. – laiptines, kitas bendro naudojimo patalpas, 10 proc. – stogą (Pav. 2.5.4).

Apšiltinti namą dažniau norėtų aukštojo išsimokslinimo apklaustieji. Atnaujinti vamzdynus – moterys, didžiųjų miestų ir rajono centų gyventojai.

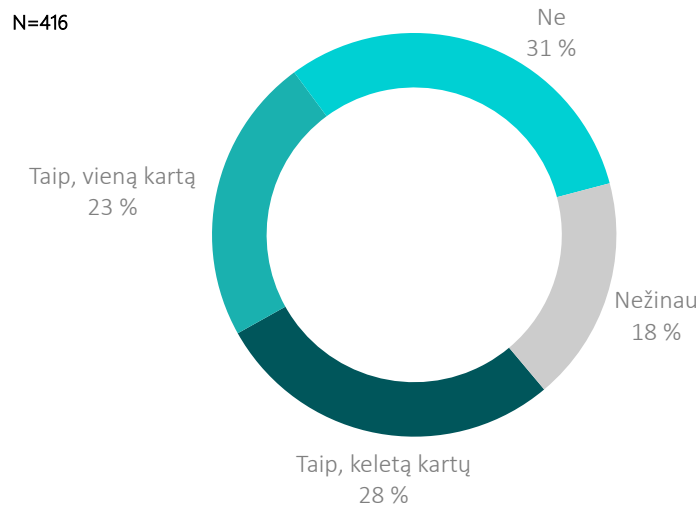

2.5.4 pav. Ką savo daugiabučiame name labiausiai norėtumėte atnaujinti? (proc.; atsakinėja renovuotinių daugiabučių namų gyventojai) (Galimi keli atsakymo variantai, suma viršija 100%)

SUSIRINKIMAI NAMO RENOVACIJOS KLAUSIMAIS

51 proc. renovuotinių daugiabučių namų gyventojų name vyko diskusijos namo renovacijos klausimu (28 proc. – keletą kartų, 23 proc. – vieną kartą). 31 proc. apklaustųjų teigė, kad tokios diskusijos nevyko, 18 proc. – nežino (2.5.5 pav.).

Tai, kad jų name keletą kartų vyko diskusijos namo renovacijos klausimu, dažniau teigė vyrai bei rajono centrų gyventojai.

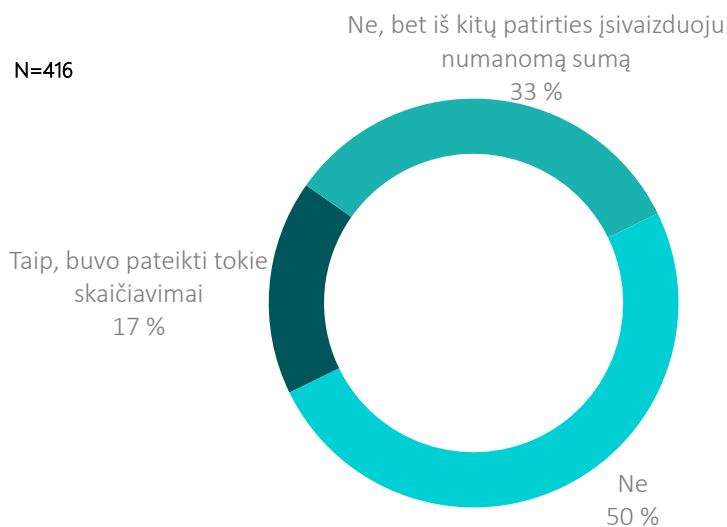

2.5.5 pav. Ar Jūsų name vyko susirinkimai ar kitos namų gyventojų diskusijos namo renovacijos klausimu? (proc.; atsakinėja renovuotinių daugiabučių namų gyventojai)

INFORMUOTUMAS APIE DAUGIABUČIO ATNAUJINIMO KAŠTUS

17 proc. renovuotinių daugiabučių gyventojų žinotų, kiek jiems kainuotų daugiabučio atnaujinimas. 33 proc. nežinotų, tačiau sumą įsivaizduoja iš kitų patirties. 50 proc. – nežino (2.5.6 pav.).

Tai, kad buvo pateikti daugiabučio atnaujinimo kainos skaičiavimai, dažniau teigė vyrai. Tai, kad nebuvo – moterys, žemesnių (iki 500 EUR) pajamų apklaustieji, didžiųjų miestų gyventojai.

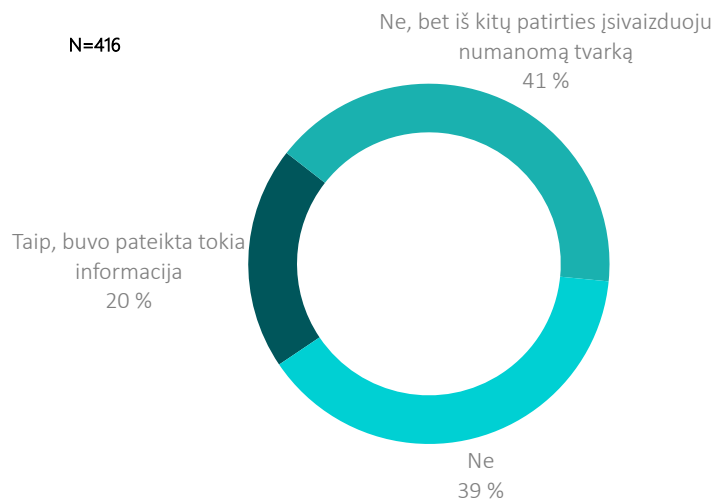

2.5.6 pav. Ar Jūs žinote kiek Jums / Jūsų namų ūkiui kainuotų daugiabučio atnaujinimas? (proc.; atsakinėja renovuotinių daugiabučių namų gyventojai)

INFORMUOTUMAS APIE FINANSINIUS ĮSIPAREIGOJIMUS

Apie finansinius įsipareigojimus, mokėjimo modelius ir tvarką teko girdėti 20 proc. gyventojų, 41 proc. tokios informacijos negirdėjo, tačiau iš kitų patirties įsivaizduoja numanomą tvarką. 39 proc. tokios informacijos negirdėjo ir nenumano, kaip viskas vyktų (2.5.7 pav.).

Tai, kad buvo pateikta informacija apie finansinius įsipareigojimus, dažniau teigė vyrai. Tai, kad nebuvo - moterys, žemesnių (iki 500 EUR) pajamų apklaustieji.

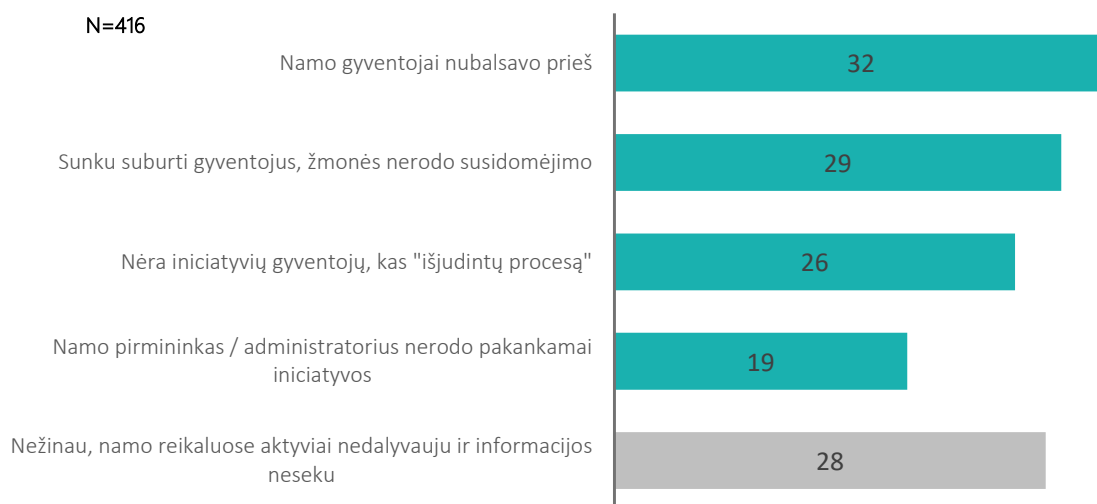

2.5.7 pav. Ar Jūs žinote / teko girdėti apie finansinius įsipareigojimus – kokie yra mokėjimo modeliai, tvarka ir pan.? (proc.; atsakinėja renovuotinių daugiabučių namų gyventojai)

DAUGIABUČIŲ NERENOVAVIMO PRIEŽASTYS

Apklaustieji dažniausiai teigė, kad jų daugiabutis nerenovuotas dėl to, jog namo gyventojai nubalsavo prieš (32 proc.) arba dėl to, kad sunku suburti gyventojus, žmonės nerodo susidomėjimo (29 proc.). Kaip kitas priežastis respondentai minėjo, jog nėra iniciatyvių gyventojų, kas „išjudintų procesą“ (26 proc.), namo pirmininkas / administratorius nerodo pakankamai iniciatyvos (19 proc.). 28 proc. apklaustųjų atsakė, kad nežino, nes namo reikaluose aktyviai nedalyvauja ir informacijos neseka (2.5.8 pav.).

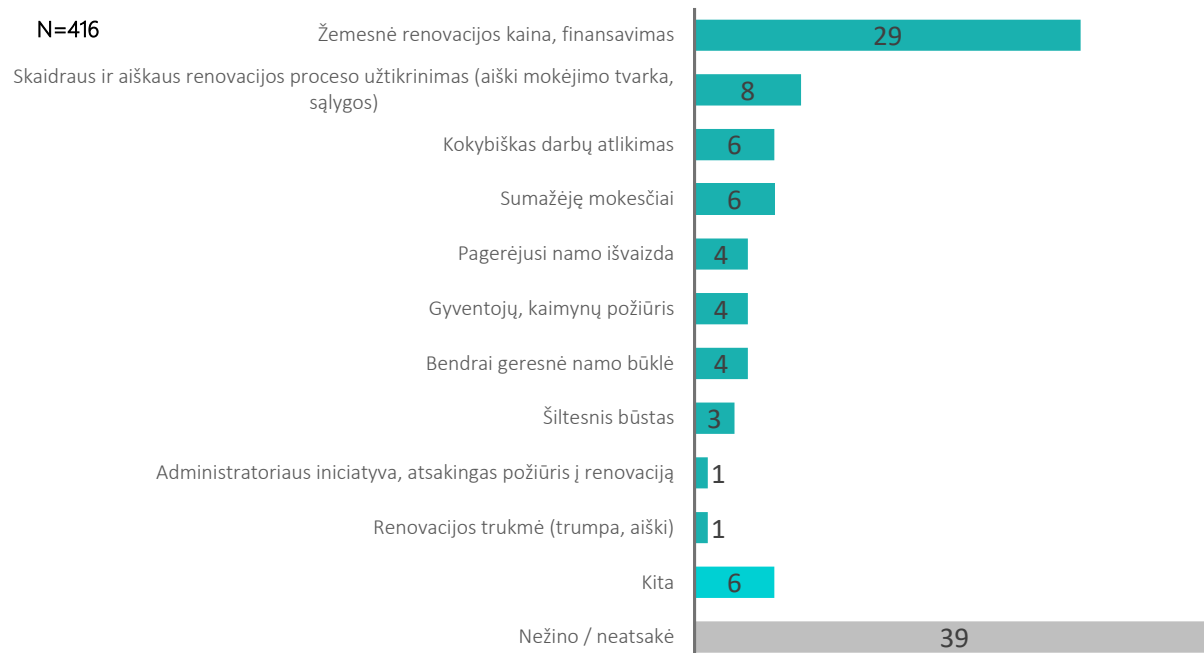
Didžiųjų miestų gyventojai dažniau minėjo, kad sunku suburti gyventojus, žmonės nerodo susidomėjimo.

2.5.8 pav. Kodėl Jūsų daugiabutis iki šiol nerenovuotas? (proc.; atsakinėja renovuotinių daugiabučių namų gyventojai)

PASKATOS DALYVAUTI DAUGIABUČIO RENOVACIJOJE

Renovuotinių daugiabučių gyventojus labiausiai daugiabučio renovacijoje dalyvauti motyvuotų žemesnė renovacijos kaina, finansavimas (29 proc.). Kiti dalyvauti motyvuojantys veiksniai - skaidraus ir aiškaus renovacijos proceso užtikrinimas (aiški mokėjimo tvarka, sąlygos) (8 proc.), kokybiškas darbų atlikimas, sumažėję mokesčiai (po 6 proc.), pagerėjusi namo išvaizda, gyventojų, kaimynų požiūris, bendrai geresnė namo būklė (po 4 proc.), šiltesnis būstas (3 proc.), administratoriaus iniciatyva, atsakingas požiūris į renovaciją, renovacijos trukmė (trumpa, aiški) (1 proc.). 39 proc. apklaustųjų į šį klausimą neatsakė (2.5.9 pav.).

2.5.8 pav. Kas Jus asmeniškai motyvuotų dalyvauti daugiabučio renovacijoje? (proc.; atsakinėja renovuotinių daugiabučių namų gyventojai)

III. APIBENDRINIMAI

Gyvenamojo būsto būklė

- Kiek daugiau nei pusė (51 proc.) tyrime dalyvavusių Lietuvos gyventojų nurodė gyvenantys senos statybos daugiabučiuose – pastatytuose iki 1993 m. 10 proc. gyvena naujesniuose nei 1993 m. statybos daugiabučiuose. 39 proc. gyvena vieno ar dviejų butų namuose.
- 14 proc. tyrime dalyvavusių senos statybos daugiabučių gyventojų gyvena renovuotame daugiabutyje. 5 proc. daugiabutis šiuo metu yra renovuojamas. 81 proc. nurodė, kad jų daugiabutis nėra renovuotas.
- Vyraujanti išlaidų už šildymą (šildymo sezono metu) suma namų ūkiui svyruoja nuo 31 Eur iki 100 Eur (62 proc.): 22 proc. sumoka 31-50 Eur, 21 proc. – 51-70 Eur, 19 proc. – 71-100 Eur. Mažiau (iki 30 Eur) už šildymą sumoka 9 proc. respondentų. Didesnes sumas nei 100 Eur įvardijo 22 proc. tyrimo dalyvių.

Informuotumas apie daugiabučių namų atnaujinimo Programą

- Absoliuti dauguma (91 proc.) Lietuvos gyventojų yra girdėję apie daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) – dar vadinamą Renovacijos – Programą.
- Palankiai daugiabučių namų atnaujinimo Programą vertina dauguma (74 proc.) Lietuvos gyventojų: 30 proc. vertina labai palankiai, 44 proc. – greičiau palankiai.
- Kaip pagrindines priežastis, kodėl daugiabučių namų atnaujinimo programa vyksta ne taip sparčiai, kaip planuota, apklaustieji dažniau įvardina per didelius finansinius įsipareigojimus gyventojams (63 proc.) ir gyventojų pasyvumą, nesidomėjimą suteikiamomis galimybėmis (52 proc.).
- Pagrindiniai gyventojų įvardinami informacijos apie renovaciją šaltiniai – televizija (58 proc.) ir interneto naujienų portalai (44 proc.). Televizija įvardinama ir kaip patikimiausias informacijos šaltinis (25 proc.).

- Priimtinausias būdas gauti išsamią detalią informaciją ir atsakymus į kylančius klausimus prieš priimant sprendimą dėl renovacijos, gyventojams atrodo gyvi ar online susitikimai su specialistais (33 proc.).

Valdžios įsitraukimas į renovaciją

- Apklaustieji dažniausiai mano, kad valdžia, matydama neefektyvius daugiabučius ir nesulaukdama jų gyventojų pritarimo renovacijai, turėtų nuolatos ir aktyviai teikti išsamią informaciją (63 proc.).
- Respondentai dažniau linkę pritarti tam, kad renovacijos metu labai svarbu ne tik apšiltinti būstą, bet ir diegti alternatyvius aplinkai draugiškus sprendimus (67 proc.).
- 40 proc. respondentų linkę manyti, kad valdžia skiria pakankamai dėmesio daugiabučių renovacijai (7 proc. mano, kad pakankamai, 33 proc. – greičiau pakankamai).
- Apklaustieji, įsivaizduodami situaciją, jog juos paskirtų vyriausiuoju pareigūnu, atsakingu už daugiabučių namų renovaciją ir norėdami, kad renovacija vyktų greičiau, pirmiausia ieškotų patrauklių apmokėjimo sąlygų, finansavimo, skirtų lengvatas (18 proc.), vystytų aktyvią komunikaciją renovacijos klausimais (16 proc.) arba pasirūpintų informacijos apie renovaciją išsamumu ir prieinamu gyventojams (14 proc.).

Pandemijos poveikis nuostatoms apie renovaciją

- Covid pandemija gyventojų nuostatoms į renovaciją dažniausiai neturėjo jokios įtakos ir jos liko nepakitusios (80 proc.).
- Kaip svarbiausią argumentą už daugiabučių renovaciją, pandemijos kontekste, respondentai dažniausiai įvardina tai, kad pandemijos metu itin išaugo nuosavo būsto ir komfortiškų gyvenimo sąlygų svarba (41 proc.).

- Kaip argumentus už daugiabučių renovacijos pristabdymą, pandemijos kontekste, apklaustieji dažniausiai įvardina tai, kad pandemijos metu sutrūkinėjo tiekimo grandinės, ženkliai pabrango medžiagos ir darbai, todėl reiktų palaukti kol situacija vėl stabilizuosis (38 proc.) ir kad pandemija parodė, jog galima labai greitai likti be darbo ir pakankamų pajamų, todėl dabar ne laikas priimti papildomus finansinius įsipareigojimus (35 proc.).

Ketinimas dalyvauti Programoje

- 83 proc. renovuotinių daugiabučių namų gyventojų, esant tinkamoms aplinkybėms, būtų linkę dalyvauti savo daugiabučio namo atnaujinimo procesuose.
- Renovuotinių daugiabučių namų gyventojai, kaip neapsisprendimo ar atsisakymo atnaujinti daugiabutį priežastis, dažniausiai įvardina tai, jog reikia priimti finansinius įsipareigojimus (58 proc.) arba trūksta aiškios ir suprantamos informacijos, kiek kas kainuotų, kas būtų padaryta ir pan. (45 proc.).
- Dauguma (76 proc.) renovuotinių daugiabučių namų gyventojų lengviau ryžtųsi renovacijai, jei žinotų, kad namas įtrauktas į savivaldybės kvartalų energinio efektyvumo didinimo programą, kurią įgyvendinant bus atnaujinami visi kvartalo daugiabučiai ir viešieji pastatai, mašinų stovėjimo aikštelės, gatvių apšvietimo tinklai, vaikų žaidimų aikštelės ir kt.
- Dažniausiai savo daugiabučiame name labiausiai būtų norima atnaujinti šildymo sistemą (51 proc.). Antroje vietoje – apšiltinti namą (39 proc.). Trečioje – atnaujinti vamzdynus (vandentiekį, kanalizaciją) (33 proc.). 31 proc. renovuotinių daugiabučių namų gyventojų norėtų atnaujinti fasadą, balkonus, estetinę namo išvaizdą.
- 51 proc. renovuotinių daugiabučių namų gyventojų name vyko diskusijos namo renovacijos klausimu (28 proc. – keletą kartų, 23 proc. – vieną kartą).
- 17 proc. renovuotinių daugiabučių gyventojų žinotų, kiek jiems kainuotų daugiabučio atnaujinimas. 33 proc. nežinotų, tačiau sumą įsivaizduoja iš kitų

patirties. Apie finansinius įsipareigojimus, mokėjimo modelius ir tvarką teko girdėti 20 proc. gyventojų, 41 proc. tokios informacijos negirdėjo, tačiau iš kitų patirties įsivaizduoja numanomą tvarką.

- Apklaustieji dažniausiai teigė, kad jų daugiabutis nerenovuotas dėl to, jog namo gyventojai nubalsavo prieš (32 proc.) arba dėl to, kad sunku suburti gyventojus, žmonės nerodo susidomėjimo (29 proc.).
- Renovuotinų daugiabučių gyventojus labiausiai daugiabučio renovacijoje dalyvauti motyvuotų žemesnė renovacijos kaina, finansavimas (29 proc.).